

#Taktiksnack

**GUIDE TILL ÖKAT ENGAGEMANG OCH
RIKTIGT BRA IDROTT I ER FÖRENING**

Vad vill vi göra ihop?

6

Fler som gör mindre

12

Recept på bra idrott

22

Bättre idéer när fler bidrar

34

Mer tid för idrott

40

Dags för ert #Taktiksnack

42

#TAKTIKSNACK

Idrottsföreningen är en rätt speciell plats. Vi umgås, svettas, skrattar tillsammans. För många blir det ett andra hem. Men allt det där hänger på att vi gör det tillsammans. Det finns inget viktigare ord för att ni ska bli den där fantastiska idrottsföreningen som många vill vara en del av.

Den här boken är skriven för dig som sitter i styrelsen i en idrottsförening. Den innehåller kunskap och tips om hur ni kan jobba med viktiga föreningsfrågor i ett modernt samhälle. Varför behöver ni en tydlig verksamhetsidé? Hur bidrar ni till ett ökat engagemang och mer delaktighet? Hur skapar en styrelse förutsättningar för riktigt bra idrott och sparar tid och huvudvärk med smarta rutiner?

Alla föreningar borde ha ett #Taktiksnack om vad de vill och hur de ska ta sig dit. I slutändan handlar det om att ni ska ha det roligare och bättre tillsammans. Den här boken ska sätta igång samtalen.

Vi hoppas att det här materialet får fler viktiga föreningsledare att räta på ryggen och känna sig lite inspirerade. Att ni får med er några nya idéer till nästa samtal och påminns om vilken fantastisk möjlighet ni har att forma något som betyder väldigt mycket för många människor.

”Den här boken ska sätta igång samtalen”

Vad vill vi göra ihop?

VERKSAMHETSIDÉ

Idrottsföreningen driver ni tillsammans. Därför är det viktigt att vara överens om vad ni vill och låta det påverka varje beslut. Då blir det tydligare för både styrelse och medlemmar.

STYRELSENS UPPDRAG är att leda föreningen och bidra till att medlemmarnas vilja blir verklighet. Om ni ska lyckas med det, samtidigt som det känns roligt och meningsfullt, måste det finnas en verksamhetsidé som mynnar ut i tydliga mål. Det är svårt för er att välja rätt väg framåt om ni inte vet var ni är på väg.

En tydlig idé gör också att fler förstår, uppskattar och vill engagera sig i föreningen. Fler kommer att vilja vara med på er resa om de förstår vad de bidrar till.

Med dessa saker på plats är det lättare för föreningens ledning att bestämma vilka roliga, och ibland nödvändiga, saker ni ska göra för att bli den där föreningen ni kommit överens om.

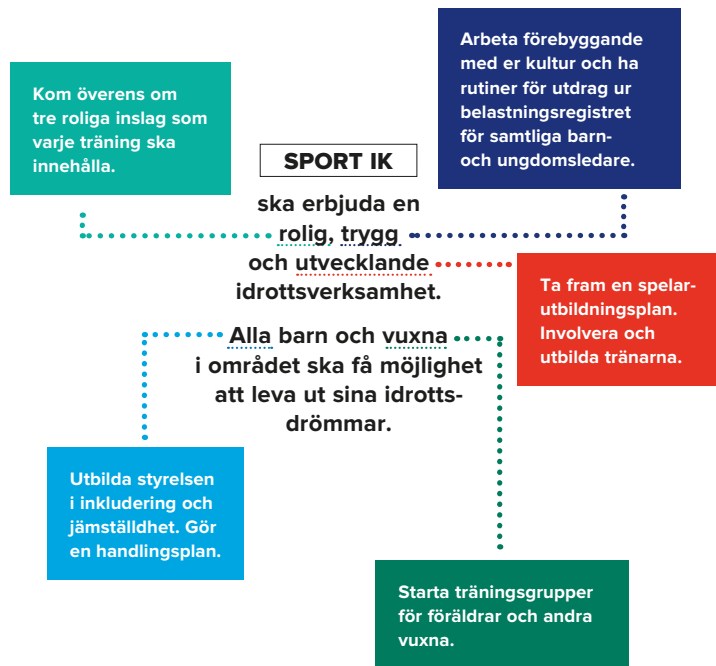
Ett #Taktiksnack är inte mer komplicerat än att ni i föreningen ska snacka ihop er om vad ni vill och sedan peka ut en väg dit. Förvånansvärt många föreningar saknar en långsiktig plan. Men som vi försöker illustrera i bilden på nästa sida kan det hjälpa styrelsen att lägga energi på rätt saker. Läs också om Huddinge brottningsklubb, som bestämt sig för att de vill erbjuda mer än brottnings.

Tips:

Alla borde känna till verksamhetsidén. Skriv ut den på affischer och prata om den på föräldramöten och på sociala medier.

FRÅN IDÉ TILL VERKLIGHET

Det är viktigt med en tydlig verksamhetsidé. Använd den sedan som en kompass och arbeta för att göra verklighet av orden.

Brottningsföreningar i Huddinge

HUDDINGE BROTTNINGSKLUBB

I Huddinge brottningsklubb vill vi i första hand utveckla duktiga brottare och ge alla möjlighet att nå sina egna mål. Men vi är inte nöjda där. Vi vill att föreningen ska kännas som ett andra hem för våra ungdomar. En av våra tränare brukar säga att han är lika mycket pappa eller storebror. Trots att vi har en rätt liten lokal har vi

fixat ett kök där man kan äta innan träningen, erbjuder läxhjälp i vårt ”studierum” och pratar med barnen om kost, värderingar och andra saker som påverkar dem i vardagen, som sociala medier. Effekten blir att många ser vad vi gör och vill vara en del av det. Allt är knappast perfekt och vi lär oss varje dag, men det känns som att vi är på rätt väg.

Fler som gör mindre

ENGAGEMANG

Föreningar har svårt att hitta ideella krafter samtidigt som undersökningar visar att engagemanget är starkt – men annorlunda. Hur kan ni tänka nytt för att fånga upp det?

ENGAGEMANG är idrottsföreningens bränsle. Människor söker sig dit frivilligt för att utöva sitt intresse tillsammans med andra. Det är en väldigt bra grund. Men många föreningar vittnar om att det är svårt att hitta folk som vill hjälpa till. När få gör mycket, istället för att många hjälps åt, kan det som bör vara roligt börja kännas som en börda.

Forskning visar att människors vilja att bidra är lika stark som någonsin,

men vi vill inte engagera oss på samma sätt som tidigare generationer. Har er förening anpassat sig till den utvecklingen?

Många föreningar som får fler att engagera sig har vågat se bortom de traditionella rollerna i styrelsen. Hur kan ni forma mer flexibla uppdrag? Undersökningar visar också att den vanligaste anledningen till att människor inte engagerar sig i en förening är att ingen har frågat dem! Vilka får frågan i er förening?

Hur ställer ni den? Ett högt engagemang bygger på en långsiktig strategi för att jobba med rekrytering, gemenskap och kultur.

Engagemanget växer när vi får vara del av en gemenskap, göra saker vi tycker om och utvecklas. Det är viktigt att visa uppskattning för alla bidrag, stort som smått. Ge människor möjlighet att själva välja uppdrag och omfattning och stötta dem sedan så att de lyckas. Det är bra förutsättningar för ett långsiktigt engagemang.

Tips:

Utse en “engagemansansvarig” som kartlägger medlemmarnas intressen och kompetens. Skräddarsy uppdrag och våga fråga!

Forskning lär oss om motivation

MOTIVATION

Människors engagemang är alltid nyckeln till en välfungerande förening. Därför är det bra att fundera på vad som motiverar oss. Aron Schoug på Stockholms Universitet har identifierat fyra viktiga perspektiv för att främja motivation i en idrottsförening.

Sakfrågor

Människor brinner i regel för sakfrågor. Försök att matcha intressen med uppdrag så att fler känner att det är meningsfullt.

- Skapa en rutin för hur medlemmar kommer med idéer. Glöm inte att följa upp!
- Visa tacksamhet när medlemmar engagerar sig, litet som stort. Då är det större chans att de bidrar igen.
- Låt alla i styrelsen kortfattat få chansen att berätta vad som händer inom deras ansvarsområde vid varje möte.

Gruppdynamik

Att få tillhöra ett sammanhang med andra människor är ett grundläggande behov. Viljan att bidra blir starkare när vi trivs, mår bra och har en tydlig roll.

- Skriv ned en rutin för hur nya styrelsemedlemmar ska introduceras. De flesta behöver kunskap och stöd.
- Diskutera er värdegrund med jämna mellanrum. Vad innebär den för styrelsen och verksamheten?
- Skapa möjligheter för fler i föreningen att lära känna varandra – gemensamma aktiviteter eller evenemang där alla deltar.

Beslutsprocesser

Vi vill kunna påverka, känna oss delaktiga och få göra vår röst hörd. Årsmöten och styrelsearbete är en del, försök att inkludera fler i föreningens beslutsprocesser.

- Stäm av föreningens mål varje möte.
- Vilka syns och hörs? Prata om huruvida alla grupper är delaktiga i föreningens beslut?
- Prata om vad demokrati betyder i föreningen, hur möjliggör ni för åsikter och gemensamma beslut?
- Skapa omröstningar och diskussioner utanför årsmötet, i träningsgrupper eller på sociala medier.

Livspussel

Många vill engagera sig mer men har svårt att få ihop livspusslet. Det kan finnas en oro att ett engagemang i föreningen blir svårt att begränsa.

- Lägg ut uppgifter på sociala medier som "erbjudanden". Var tydlig med omfattningen. Berätta hur mycket insatsen betyder för föreningen.
- Var tidseffektiva i styrelsen. Prova att ta mindre frågor via en chattgrupp, testa distansmöten och planera med hänsyn till livspusslet.
- Alla aktiviteter bör ha en plan och en ansvarig. För lite folk? Prioritera eller ta fram en plan för hur ni hittar fler som kan och vill hjälpa till.

Tips:

Vill du veta mer? Läs gärna Aron Schougs bok, "Motivera ideella – om ledarskap, människors behov och drivkrafter".

Ingen brist på ledare i Habo

HABO WOLLEY

I Habo Wolley har vi hittat receptet som många föreningar letar efter. På bara några år tredubblade vi antalet spelare och blev fler tränare och ledare än någonsin. Vi tror att alla föreningar kan kopiera framgångssagan. Vi tror på att fler positiva relationer leder till fler ledare. Därför införde vi den lekfulla träningsformen ”Volley-

bompa”, för barn tre till sex år, där alla barn har med en förälder som tidigt kommer i kontakt med föreningen. Föräldrar som tittar på uppmanas ofta att hjälpa till och i Habo storsatsar vi även på unga ledare från de egna leden redan från 10 år, då de får testa att leda de yngre grupperna. De blir förebilder för de yngre, som själva vill göra samma resa.

Fokus ligger på barn och unga men föreningen har även elitlag samt vuxen- och föräldravolleyboll. Engagemanget är högt då

fler barn, unga och vuxna känner sig delaktiga och det finns alltid någon som kan hjälpa till.

Recept på bra idrott

IDROTTSVERKSAMHET

Är träning en styrelsefråga? Utan tvekan. Bra riktlinjer är grunden för långsiktighet, hög kvalitet och trygga tränare.

IDROTTRANDET står i centrum i varje förening. Det är därför du och de flesta andra sökte sig dit från början. Vi tränar och tävlar, har roligt och utvecklas ihop. Ibland uppstår riktigt bra verksamhet nästan som av en slump, på grund av en eller flera duktiga ledare. Ibland kan det bli mindre bra.

För att alltid hålla hög kvalitet och få alla att sträva åt samma håll måste du och dina vänner i styrelsen skapa bra förutsättningar för tränarna. De flesta tränare vill veta vad som förväntas av dem, särskilt de som är nya, och ett par kanske behöver den styrningen trots att de själva inte insett det.

Det blir lätt konflikter när ingen riktigt vet vad som gäller. Därför bör föreningen skriva ned hur ni vill ha det tillsammans

när ni idrottar och vad som är bra verksamhet för er. Vid missförstånd eller osäkerhet är det enkelt att kolla vad ni redan har bestämt.

Tips:

Arrangera regelbundna tränarträffar för att dela erfarenheter och prata om hur ni lägger upp träningar och tävlingar.

De mest framgångsrika föreningarna har en röd tråd som löper genom hela idrottsverksamheten. Den ska i sin tur spegla den verksamhetsidé ni har kommit överens om. Då blir det tydligt för aktiva, föräldrar och tränare vad som gäller och många tråkiga situationer kan undvikas. Exempel på riktlinjer är att alla tränare ska erbjudas utbildning

eller att ni inte toppar lag innan en viss ålder. Det finns mängder av ställningstaganden en förening kan göra, läs till exempel om Enskede IK:s egen modell på nästa uppslag. Det är upp till er förening att bestämma vad som är rätt för just er, men det finns oftast gott om guidning att få från den egna idrotten eller ert lokala RF-SISU distrikt.

Bra fotboll ingen slump

ENSKEDE IK

Vi satte ihop en arbetsgrupp och tog fram Enskede-modellen 2014, i grunden för att vi ville komma bort från utslagning och tidig specialisering. Kärnan i modellen är att vi istället försöker hålla ihop alla barn- och ungdomslag upp till 15 år, innan dess sker inte någon nivåindelning. För oss var det självklart att luta oss mot kunskap och forskning och idag ser vi positiva effekter i form av stora grupper som fortsätter

spela högre upp i åldrarna. Det är också glädjande att se att detta är en utvecklande miljö då många tjejer och killar också når våra seniorlag men även stadslag och ungdomslandslag. Vi uppmuntrar också de som vill hålla på med flera idrotter, då vi vet att det är bra för utvecklingen plus att vår viktigaste roll som förening är att skapa ett livslångt intresse för fotboll och idrott.

Tips:

Anordna en idrottsaktivitet, till exempel en mixad cup eller en föreningsdag, där alla i föreningen kan mötas och delta.

Tips:

Ha en strategi för hur ni jobbar med era tränare. Prova att dela upp den i fyra delar: Rekrytering, Introduktion, Utbildning, Tränarvård.

Bättre idéer när fler bidrar

DEMOKRATI

Målet är att fler ska engagera sig och hjälpa föreningen bli bättre. Då måste många känna sig delaktiga. Hur gör ni det enklare för alla medlemmar att påverka?

DET ÄR STYRELSEN som leder föreningens dagliga arbete, men det är faktiskt medlemmarna som bestämmer. Det är ju för dessa föreningen finns till. Därför är det viktigt att så många som möjligt ges, och faktiskt tar, chansen att vara med och påverka vad föreningen ska göra. Det bidrar också till att fler känner sig delaktiga, ökar chansen att fler engagerar sig ännu mer och i slutändan trivs i föreningen. Hur skapar ni dessa forum där många får chansen att tycka till?

Det duger inte att som förening bara konstatera att det är få som kommer på årsmötet. Det kan handla om osäkerhet kring formen eller hur man kan bidra. Kanske upplever en del formen som tråkig. Ni i styrelsen kan göra något åt det. Men det krävs en genuin vilja, öppna sinnen och kreativitet. Fundera gärna på hur ni kan skapa mer engagemang inför, under och efter årsmötet. Läs mer på nästa uppslag.

”Det krävs vilja, öppna sinnen och kreativitet”

Ett årsmöte för hela föreningen

Om ni vill att fler ska delta på årsmötet kan det vara smart att arrangera det i samband med någon idrottsaktivitet som ändå lockar många medlemmar. Att knyta det närmare verksamheten. Fundera på om fler, utanför styrelsen, kan få en tydlig roll i samband med mötet. Kan ni börja diskutera vissa frågor långt innan

mötet, i till exempel sociala medier? Hur kommunicerar styrelsen besluten efter mötet? Ett protokoll behöver inte vara enda sättet. Vad skulle göra att fler blev intresserade? Det behöver inte vara svårare och mer tidskrävande för att det är annorlunda. Ibland kan det vara tvärtom.

Tips:

Forma enkla och tidsbestämda uppdrag utan att människor behöver sitta i styrelsen, till exempel en webbansvarig under ett år.

Ett årsmöte för kidsen

HALMSTAD SKATEBOARD

Vi märkte att det var svårt att få in idéer från våra ungdomar och när de kom så var det oftast sent. Ibland kan det vara svårt att prioritera förslag som kommer upp väldigt spontant, till exempel mitt i ett årsmöte. Därför har vi och ska fortsätta jobba aktivt med delaktigheten i föreningen, med ett särskilt fokus på

ungdomar. I år arrangerar vi bland annat något vi kallar ”kidsens årsmöte”, där de yngsta medlemmarna får lära sig om hur saker och ting bestäms i föreningen och får hjälp att skriva sina egna motioner till det formella årsmötet. Målet är att fler ska känna att de är med och bestämmer.

Mer tid för idrott

ADMINISTRATION

Det finns en del måsten i en idrottsförening. Men med tydlig ansvarsfördelning och bra rutiner kommer arbetet att flyta på bättre.

MER TID FÖR IDROTT är en slogan de flesta föreningar kan ställa sig bakom. Med tydliga rutiner för administrationen blir de flesta måsten både mindre tidskrävande och enklare att hantera. Då kan det gå av bara farten. Och tvärtom, om vi skjuter på att ta tag i den typen av frågor kan det bli dåligt skött, vilket kan få allvarliga konsekvenser, och stjåla energi och engagemang från både styrelse och medlemmar. Tänk på det som att laga middag på vardagarna,

om man redan på söndagen planerar och storhandlar så slipper man göra det varje dag i veckan och sparar både tid och energi.

Finns det outnyttjad kompetens i föreningen, till exempel en medlem som är duktig på ekonomi?

Tips:

Det finns verktyg som kan underlätta jobbet. IdrottOnline hjälper er bland annat hantera medlemsregister, LOK-stöd och hemsida.

Dags för ert #Taktik- snack

DISKUSSION

Vardagens utmaningar gör att vi ofta skippar samtal om framtiden. Skapa tid för att prata om hur ni i styrelsen kan utveckla föreningen och bidra till en ännu bättre verksamhet.

VI HOPPAS att den här boken har bidragit med lite nya perspektiv. Om vinsten av att veta var ni är på väg, och en tro på att de flesta utmaningar går att lösa. Ett #Taktiksnack kan vara starten på er resa. Prata om er verksamhetsidé och era mål. Vilka är de största utmaningarna? Skulle föreningen må bra av en nystart?

Börja gärna med att alla i styrelsen läser igenom boken. Boka in en tid för att prata om hur de olika delarna berör er. Många föreningar sätter så småningom ihop en arbetsgrupp som kan jobba vidare med ett lite tydligare uppdrag, men börja med att diskutera följande frågor i styrelsen:

- Är ni överens om vad föreningen står för och vill uppnå?

- Vet ni hur ert förbunds verksamhetsidé ser ut? Stämmer den överens med er?
- Hur mår engagemanget i föreningen? Jobbar ni aktivt med det?

Mer stöd

Många idrotter erbjuder bra stöd för sina föreningar. Ni måste sällan uppfinna allt själva, utgå hellre från det som redan finns. Alla RF-SISU distrikt har anställda som är experter på att leda föreningar genom en utvecklingsprocess. Ni hittar kontaktuppgifter och en gratis digital utbildning för föreningsledare på: sisuidrottsutbildarna.se.

Det här är en liten bok för stora idéer. Den är full av tankar, konkreta tips och kreativa sätt att leda en idrottsförening i ett förändrat samhälle. Den ska inspirera styrelser över hela idrottsrörelsen att våga titta på föreningen med nya ögon. Allt börjar med ett #Taktiksnack.

Riksidrottsförbundet